SEVİYE 5

Şiş: Önündekini Kaçır, Arkadakini Al

Değerli taşı çek, arkasındakini kazan

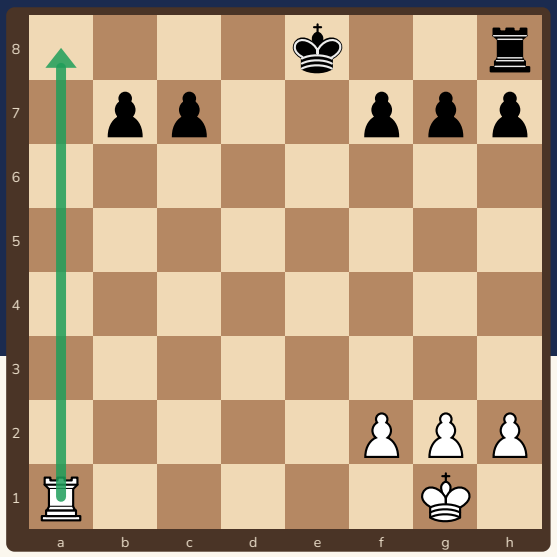

Şişte önündeki taşı kaçırırsın, arkasındakini alırsın. Sırayı doğru kur!

Bu kitapçıkta

s.2 Şiş nedir?
s.3 Kaleyle şiş
s.4 Filin şişi
s.5 Önde şah, arkada kale
s.6 Alıştırmalar
s.7 Cevaplar
s.8 Şiş kartı ve sertifika

Sevgili veli,

Bu kitapçık şişi (değerli bir taşa saldırıp kaçınca arkasındaki taşı almak) öğretir; bağlamanın tersidir. Konumu tahtada kurun ve çocuğunuza **“Önde değerli taş, arkada başka taş var mı?”** diye sordurun; rakibin cevabını da oynayın.

Kitapçık Satranç Velisi için özgün olarak hazırlandı. Bütün konumlar ve cevaplar Stockfish satranç motoruyla kontrol edildi. Ücretsiz basıp paylaşabilirsiniz; satılamaz.

2 Şiş nedir?

Şiş, **değerli bir taşa** saldırmaktır: o kaçınca arkasındaki taş açıkta kalır ve alınır. Bağlamanın tersidir!

1 Önde değerli taş

Şişin ilk hedefi çoğu zaman **şah** ya da vezirdir; kaçmak zorundadır.

2 Arkada başka taş

Aynı hatta, hedefin **arkasında** bir kale, vezir ya da korumasız bir taş olmalıdır.

3 Hat boş olmalı

Fil, kale ve vezir hat boşsa şiş yapar. Hamleden önce hattı kare kare say.

Bağlama mı, şiş mi?

Motif	Fark
Bağlama	Önde **ucuz** taş, arkada değerli taş. Ucuz taş kaçamaz.
Şiş	Önde **değerli** taş, arkada ucuz taş. Değerli taş kaçar, arkadaki alınır.

Şişi yapan taş, saldırdığı kareden alınmayacak güvenlikte olmalıdır; hamleden önce kontrol edin.

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0

3 Kaleyle şiş

Kale a8'e gelirse **şaha** saldırır. Şah kaçınca arkadaki h8 kalesi alınır!

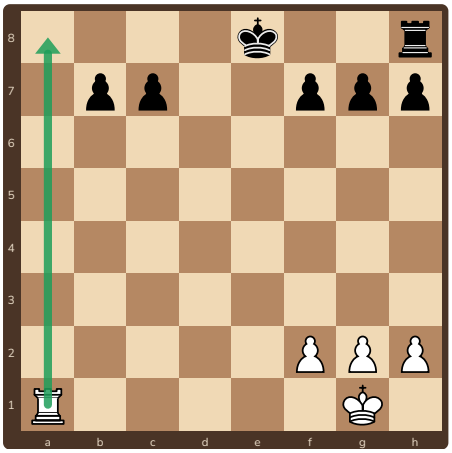

1. Beyaz oynar: **1.Ka8+!** Şah çekiyor.

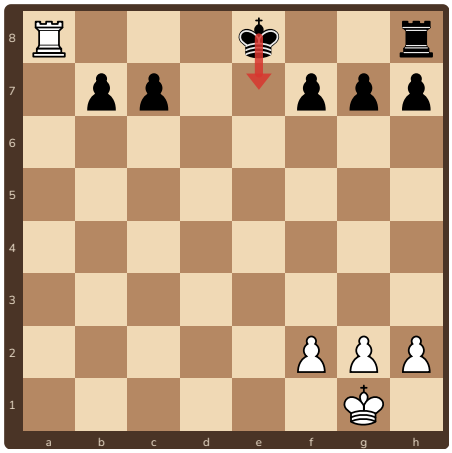

2. Siyah şahı kurtarmalı: **1...Şe7**

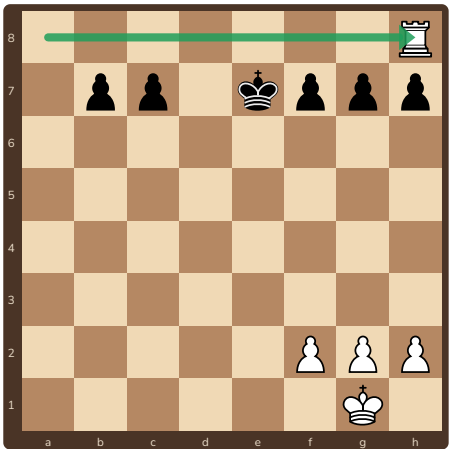

3. **2.Kxh8** Kale alıyor. Sonuç: Beyaz yaklaşık **5 puan** kazanır.

Neden çalıştı?

Şah çekilmek zorundadır. Arkasındaki kale ise aynı hatta açıkta kalır ve alınır.

Hatırla

Şah önde, değerli taş arkada: şişin **en güçlü hâli**. Hamleden önce hattı say.

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0

4 Filin şişi

b2'ye giden fil **şaha** çekip arkasındaki vezire bakar!

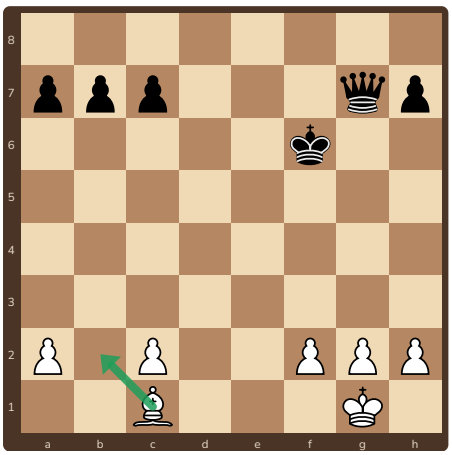

1. Beyaz oynar: **1.Fb2+!** Şah çekiyor.

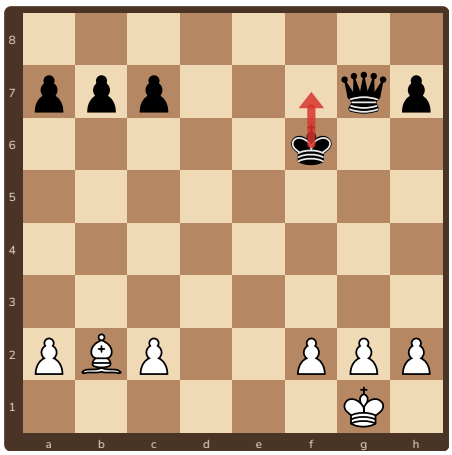

2. Siyah şahı kurtarmalı: **1...Şf7**

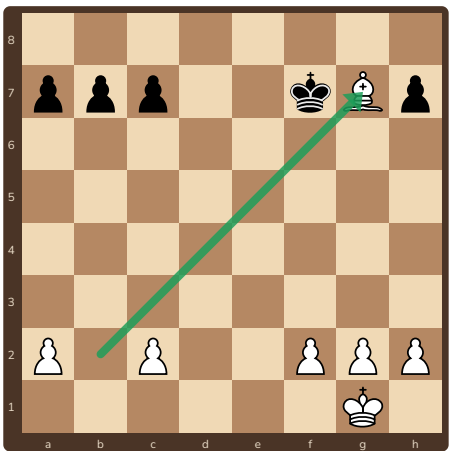

3. **2.Fxg7** Vezir alıyor. Sonuç: Beyaz yaklaşık **6 puan** kazanır.

Neden çalıştı?

Şah kaçınca fil, uzun çaprazın sonundaki veziri alır. Fil bir vezir kazandırdı.

Hatırla

Filin **uzun çaprazı** şiş için çok uygundur. Hat boşsa fil uzaktan vurur.

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0

5 Önde şah, arkada kale

Kale d1'e çıkınca **şaha** şah çeker. Arkadaki kale yerinde kalır mı?

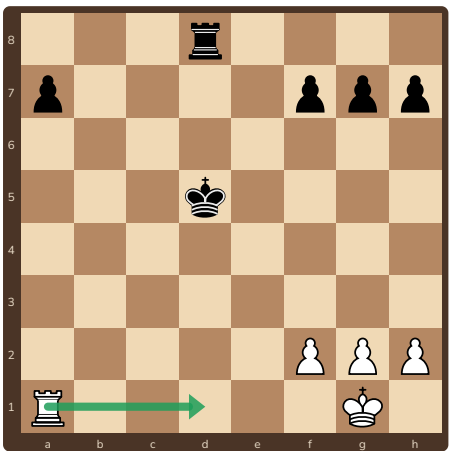

1. Beyaz oynar: **1.Kd1+!** Şah çekiyor.

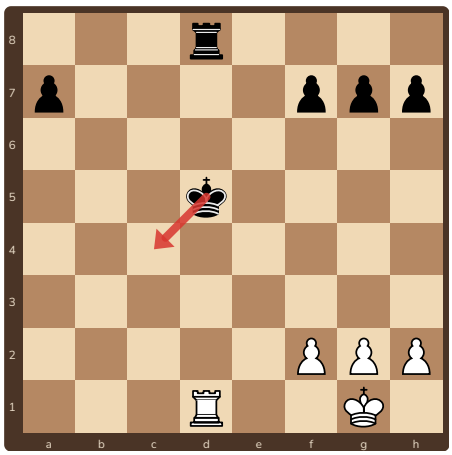

2. Siyah şahı kurtarmalı: **1...Şc4**

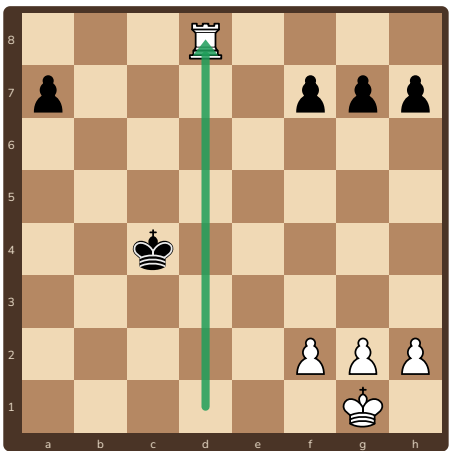

3. **2.Kxd8** Kale alıyor. Sonuç: Beyaz yaklaşık **5 puan** kazanır.

Şiş nasıl çalışır?

Önde şah, arkada kale aynı sütundadır. Şah çekilince saldıran kale arkadakini alır.

Hatırla

Şişte önce **şaha** çekmek en iyisidir; rakibin başka seçeneği kalmaz.

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0

6 Alıştırmalar

1 ✏️ **Dene!** ● Siyah oynar

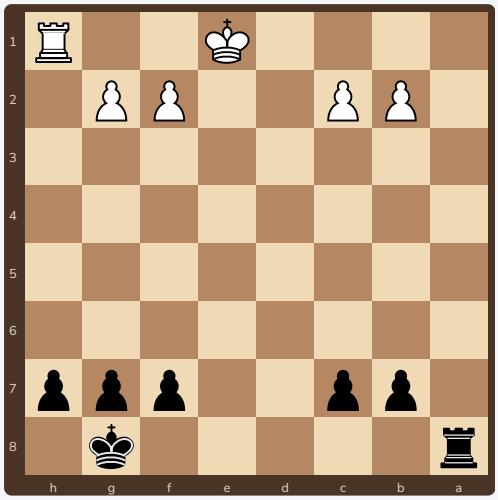

Siyah oynar. İpucu: aynı hatta önde değerli taş, arkada başka taş var mı? Rakibin cevabını da yaz.

2 ✏️ **Dene!** ○ Beyaz oynar

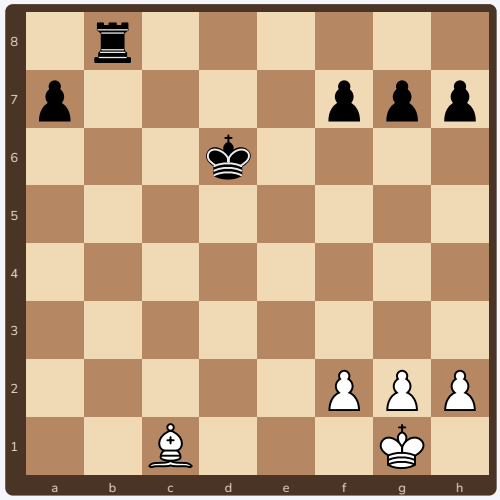

Beyaz oynar. İpucu: aynı hatta önde değerli taş, arkada başka taş var mı? Rakibin cevabını da yaz.

3 ✏️ **Dene!** ● Siyah oynar

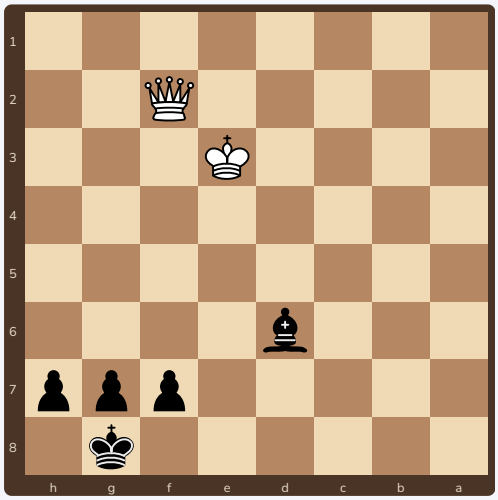

Siyah oynar. İpucu: aynı hatta önde değerli taş, arkada başka taş var mı? Rakibin cevabını da yaz.

4 ✏️ **Dene!** ○ Beyaz oynar

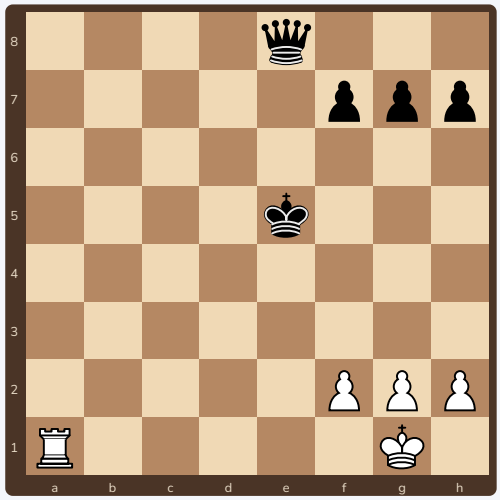

Beyaz oynar. İpucu: aynı hatta önde değerli taş, arkada başka taş var mı? Rakibin cevabını da yaz.

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0

7 Cevaplar

1. **1...Ka1+!** Şah çekiyor. Devam: **2.Şe2 Kxh1 3.Şe3 Kh6**. Sonuç: Siyah yaklaşık **5 puan** kazanır.
2. **1.Ff4+!** Şah çekiyor. Devam: **1...Şd5 2.Fxb8 a5 3.Ff4**. Sonuç: Beyaz yaklaşık **5 puan** kazanır.
3. **1...Fc5+!** Şah çekiyor. Devam: **2.Şd2 Fxf2 3.Şc2 Fc5**. Sonuç: Siyah yaklaşık **9 puan** kazanır.
4. **1.Ke1+!** Şah çekiyor. Devam: **1...Şf6 2.Kxe8 Şg6 3.Kf8**. Sonuç: Beyaz yaklaşık **9 puan** kazanır.

Bütün konumlar ve cevaplar Stockfish satranç motoruyla kontrol edildi. Her konumu tahtada kurup **rakibin cevabını** da oynayın; şişin neden çalıştığını görün. Puanlar: piyon 1, at ve fil 3, kale 5, vezir 9.

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0

8 Şiş kartı ve sertifika

Şiş kartı

1. Rakibin **aynı hatta** iki taşı var mı? Önde değerli olan hangisi?
2. Saldıracağım kare **güvende** mi?
3. Önde olan kaçınca arkadakini **alabilir** miyim?

Hangi hamleyi buldum?

Alıştırma	İlk hamlem
1	.....
2	.....
3	.....
4	.....

Cevap: 1 Ka1+, 2 Ff4+, 3 Fc5+, 4 Ke1+

İlerleme tablosu: tahtada 3 kez başar

Teknik	1	2	3
Şahı önde bulup şiş yaptım	☐	☐	☐
Filin uzun çaprazıyla şiş yaptım	☐	☐	☐
Kaleyle sütunda şiş yaptım	☐	☐	☐
Rakibin cevabını oynayıp sonucu saydım	☐	☐	☐

Şiş Ustası

İlerleme tablosunun bütün kutularını işaretleyen ..... bu sertifikayı kazandı.
Tarih: .....

Ücretsiz paylaşılabilir, satılamaz · CC BY-NC 4.0